

Voorstel gemeenteraad

Kenmerk 26int03222
Onderwerp Halfjaarrapportage 2026

Aan de gemeenteraad,

Samenvatting voorstel

Hierbij treft uw gemeenteraad de halfjaarrapportage 2026 aan. Hierin leest u dat wij met de uitvoering van de programmabegroting 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente' op koers liggen. Er zijn geen grote afwijkingen op de te bereiken resultaten en de te behalen planningen zoals met uw gemeenteraad zijn afgesproken bij de vaststelling van de programmabegroting 2026, uitgezonderd de in de halfjaarrapportage vermelde afwijkingen. Het saldo van de eerste jaarschijf van de programmabegroting 2026 – 2029 is afgerond € 1.015.000 positief. Met de uitkomsten van de halfjaarrapportage 2026 valt dit saldo minder positief uit dan oorspronkelijk geraamd. Het saldo neemt met € 356.000 af en is nu € 659.000 positief. Voorgesteld wordt om € 659.000 toe te voegen aan de reserve beleidsontwikkeling. Daarnaast wordt voorgesteld een nieuwe reserve te vormen en een bestaande reserve te herbenoemen.

Aan uw gemeenteraad wordt voorgesteld

1. De halfjaarrapportage 2026 vast te stellen.
2. De begroting 2026 te wijzigen overeenkomstig de in de halfjaarrapportage 2026 opgenomen begrotingsmutaties.
3. Het saldo van de halfjaarrapportage 2026 ter grootte van € 659.000 te storten in de reserve beleidsontwikkeling.
4. De kredietmutaties volgens het kredietoverzicht in hoofdstuk 3 van de rapportage vast te stellen.
5. De bestemmingsreserve herontwikkeling N743/ N744 te hernoemen naar de bestemmingsreserve herontwikkeling N743 Borne.
6. Een nieuwe reserve in te stellen namelijk de bestemmingsreserve herontwikkeling N743 / N744 Zenderen.
7. De reservemutaties volgens het overzicht reserves in hoofdstuk 4 van de rapportage vast te stellen.
8. De reserve Programma Organisatie op te heffen.

Aanleiding

Het doel van de halfjaarrapportage is om inzicht te verstrekken in de afwijkingen in beleidsverantwoording en de financiële afwijkingen voor zover er bestuurlijk relevante informatie valt te melden. Deze rapportage bevat dus alleen afwijkingen, zowel positieve als negatieve, ten opzichte van de in de programmabegroting 2026 – 2029 'Blijvend investeren in dé woongemeente van Twente' vastgestelde afspraken en vastgelegde budgetten. In deze rapportage is daarbij uitgegaan van peildatum 1 juli 2026. Op basis van deze rapportage kan beleidsmatig en/of financieel bijgestuurd worden, indien noodzakelijk.

Beoogd effect

Het informeren van de gemeenteraad over de afwijkingen in beleidsverantwoording en de financiële afwijkingen voor zover er bestuurlijk relevante informatie valt te melden ten opzichte van de in de programmabegroting 2026 – 2029 vastgestelde afspraken en vastgelegde budgetten. Door middel van de halfjaarrapportage wordt uw gemeenteraad in staat gesteld om te sturen op hoofdlijnen, zowel inhoudelijk als financieel, als daartoe aanleiding is.

Argumenten

1.1 De halfjaarrapportage geeft de raad tussentijds inzicht in de uitvoering van de programmabegroting.
De rapportage geeft op basis van de stand per 1 juli 2026 inzicht in relevante beleidsmatige en financiële afwijkingen en voldoet daarmee aan de tussentijdse informatievoorziening uit de Financiële verordening.

1.2 Vaststelling van de financiële wijzigingen brengt de begroting in overeenstemming met de actuele verwachting.

Uw gemeenteraad heeft de baten en lasten per programma en de investeringskredieten geautoriseerd bij de vaststelling van de begroting. Voor zover de in de halfjaarrapportage opgenomen financiële afwijkingen leiden tot wijziging van deze door u geautoriseerde kaders, is besluitvorming door uw gemeenteraad noodzakelijk. Daarnaast wordt u overeenkomstig de Financiële verordening Gemeente Borne 2025 tussentijds geïnformeerd over de realisatie van de programma's en worden budgetafwijkingen groter dan € 25.000 toegelicht.

De bekende financiële afwijkingen leiden per saldo tot een voordeel van € 659.000. Door de begroting hierop aan te passen, sluiten de geautoriseerde budgetten beter aan bij de actuele verwachting voor 2026.

1.3 Storten in reserve beleidsontwikkeling

Bij de begroting 2026 was het positieve begrotingssaldo circa € 1,015 miljoen. Voorgesteld wordt om het saldo van de halfjaarrapportage van € 659.000 te storten in de reserve beleidsontwikkeling. Dit komt ten goede van het weerstandsvermogen. Bij de programmabegroting 2027 – 2030 is sprake van een grotere reserve beleidsontwikkeling.

1.4 en 1.7 De gemeenteraad moet besluiten over wijzigingen die zijn geautoriseerde financiële kaders raken.

De gemeenteraad autoriseert de baten en lasten per programma en de investeringskredieten bij de vaststelling van de begroting. De voorgestelde begrotings-, krediet- en reservemutaties worden daarom, voor zover deze de bevoegdheid van uw gemeenteraad raken (budgetrecht van de gemeenteraad), ter vaststelling voorgelegd.

1.5 Bevoegdheid gemeenteraad

De gemeenteraad gaat over het instellen van een bestemmingsreserve (en het herbenoemen van een bestaande bestemmingsreserve).

1.6 Inzicht voor gemeenteraad

Een afzonderlijke bestemmingsreserve voor de herontwikkeling N743/N744 Zenderen maakt de beschikbare middelen en besteding voor dit project afzonderlijk inzichtelijk en voorkomt vermenging met de middelen voor de herontwikkeling van de N743 in Borne.

1.8 Reserve is leeg

De reserve Programma Organisatie is in zijn geheel aangewend en kan dus opgeheven worden.

Kantttekeningen en alternatieven

1.1 tot en met 1.5: saldo kan na peildatum nog worden beïnvloed

Er kunnen, ondanks de opgenomen inhoudelijke en financiële afwijkingen in deze rapportage, zich ontwikkelingen voordoen die, na de peildatum van 1 juli, positief of negatief effect hebben op het saldo van de programmabegroting 2026 – 2029. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld de circulaire van het Rijk of andere (mondiale) ontwikkelingen zoals oplopende inflatie. We zullen u daarover bij de eindejaarswijzigingen of uiterlijk bij de jaarstukken 2026 informeren.

Daarnaast zijn niet alle financiële effecten, zoals beschreven in de halfjaarrapportage, op peildatum 1 juli 2026 volledig kwantificeerbaar. Hierdoor kan het uiteindelijke jaarresultaat materieel afwijken van het nu gepresenteerde saldo van € 659.000 positief. Zodra deze effecten voldoende betrouwbaar kunnen worden geraamd, worden deze betrokken bij de financiële eindejaarswijzigingen of uiterlijk bij de jaarstukken 2026.

1.3 Tegenvallers opvangen

Mogelijke tegenvallers bij de jaarstukken 2026 zorgen voor een onttrekking van de reserve beleidsontwikkeling omdat het exploitatiesaldo over 2026 na vaststelling van deze rapportage 0 is.

Financiën

De financiële afwijkingen worden in teksten en tabellen toegelicht bij de programma's in de rapportage. De systematiek wat betreft de prijsindexatie wordt nader toegelicht binnen het programma Financieel Gezond. Het saldo van de rapportage ter grootte van € 659.000 wordt toegevoegd aan de reserve beleidsontwikkeling.

De kredietmutaties en reservemutaties zijn in aparte onderdelen van de rapportage toegelicht.

Het algemene beeld is dat de afspraken zoals opgenomen in de programmabegroting 2026 – 2029 op koers liggen. Dit betekent dat de in de programmabegroting 2026 – 2029 opgenomen beleidsvoornemens geen bijstellingen behoeven. Dit betekent dat geïnvesteerd wordt in de woongemeente van Twente, dit ondanks het negatieve resultaat bij deze halfjaarrapportage. Dit negatieve resultaat wordt vooral veroorzaakt door nadelen als:

- Prijscompensatie: we zien in 2026 dat met name binnen het Sociaal Domein de indexaties hoger zijn dan waarvoor wij worden gecompenseerd door het Rijk. Dit leidt in 2026 tot een nadeel van ruim € 600.000.
- Niet kunnen realiseren ombuiging bouwleges (€ 500.000). Bij de programmabegroting 2026 – 2029 is een ombuigingsmaatregel opgenomen op dit onderdeel. Deze ombuigingsmaatregel was gebaseerd op de jaarlijkse hogere opbrengsten dan begroot. In 2026 was dit niet het geval.
- Sport: de exploitatiebegroting van het sportcentrum Borne is gebaseerd op de exploitatie van het kleinere sportcomplex 't Wooldrik. Op gebied van de invulling van het sportbeleid, vastgoed en het zwembad dient met het Sportcentrum Borne de exploitatie structureel aangevuld te worden. Hetzelfde geldt voor de reguliere kosten van de sporthal de Veste. Per saldo een nadeel van € 483.000.
- Personeelsinformatiesysteem € 216.000: bij aanbesteding bleek dit systeem duurder uit te vallen dan geraamd. Op onderdelen wijken we echter af van de eerdere begroting.

Hiertegenover staat voordelen waarbij de meest in het oog springende voordeel wordt veroorzaakt door de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente. Als gevolg van de opheffing is de grondexploitatie gesloten. De winst die dit voor de deelnemers opleverde betekent voor Borne een bedrag van afgerond € 1,2 miljoen. Hier is geen rekening mee gehouden bij het opstellen van de begroting 2026.

Vervolg na besluitvorming

Na besluitvorming door uw gemeenteraad worden de financiële effecten verwerkt in de begroting 2026 – 2029.

Zoals aangegeven in de halfjaarrapportage, zijn op onderdelen niet alle financiële effecten bekend. Daar wordt op teruggekomen bij ofwel de eindejaarswijzigingen of de jaarstukken. De financiële effecten die een structureel karakter dragen, worden verwerkt in de programmabegroting 2027 – 2030.

Borne, 18 augustus 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

J. Meijerink

drs. J.H.R. Pierik

Bijlage(n)

26int03224 Raadsbesluit

26bij08698 Halfjaarrapportage 2026